

Toespraak commissaris van de Koning nieuwjaarsreceptie provincie Gelderland

Arnhem, 9 januari 2018

Van harte welkom in ons vernieuwde Huis der Provincie,
dat koning Willem-Alexander op 20 september heeft geopend.

De tijd rond de kerstdagen en de jaarwisseling nodigt uit tot nadenken
over wat het oude jaar ons gebracht heeft, en wat het nieuwe jaar ons te
bieden heeft.

Elk nieuwjaar wensen we elkaar oprecht geluk en gezondheid toe.
Maar hoe het nieuwe jaar zich ontvouwt, is altijd weer afwachten.
Acda en De Munnik zongen het al: *'Het leven is wat je gebeurt, terwijl je
andere plannen maakt.'*

(Zij bedachten het overigens niet zelf, maar vertaalden een nummer van
John Lennon.)

Je kunt pech hebben, maar ook geluk.

Begin vorig jaar had ik de pech, dat mijn ziekte zich voor de vierde keer
manifesteerde.

Nu in de vorm van een uitgezaaide hersentumor.

Ik was dankbaar, toen Provinciale Staten mij twee dagen daarna
voordroegen voor een derde termijn als commissaris van de Koning in
Gelderland.

Vervolgens had ik het geluk dat mijn lichaam opnieuw goed reageerde
op een derde medicijn voor dat type kanker.

En dat de bestraling op 21 september een goed resultaat opleverde.

Zo kon ik vol goede moed en werklust doorgaan met mijn werk.

Beste mensen,

Ik meen het oprecht, als ik zeg dat ik de mooiste baan van bestuurlijk Nederland heb, in de mooiste provincie van ons land.

Want wat heeft Gelderland ons allemaal niet te bieden?

De slogan is niet voor niets '*Gelderland levert je mooie streken*'.

Zeven van de twintig nationale landschappen liggen in Gelderland.

Daarmee is Gelderland objectief de mooiste provincie van Nederland.

Net zo min als je kunt spreken van hét Gelders landschap, kun je spreken van dé Gelderse identiteit.

Uit een onderzoek uit 2014, blijkt dat maar een kwart van de Gelderlanders een emotionele band voelt met onze provincie.

Mensen voelen zich eerst en vooral Veluwnaar, Betuwnaar of Achterhoeker.

Die verscheidenheid heeft ons er overigens nooit van weerhouden samen te werken. Dat doen we al eeuwen.

Op 3 mei vieren we dat het Gelders parlement 600 jaar geleden voor het eerst bijeen kwam.

We werken ook samen aan de realisatie van het World Food Center in Ede.

In 2050 telt de aarde 9 miljard mensen, die allemaal genoeg en gezond moeten eten.

In het World Food Center werken overheden, kennisinstellingen en toonaangevende bedrijven als FrieslandCampina en TNO samen aan oplossingen voor deze voedseluitdaging.

In 2020 opent de World Food Center Experience zijn deuren in de Mauritskazerne.

‘Twee keer meer met twee keer minder.’

Dat is het motto waarmee Thom Achterbosch en zijn collega's van Wageningen University & Research kennis en technologie ontwikkelen, die bijdragen aan een wereldwijde en duurzame voedselzekerheid in 2050.

Vanaf 9 maart viert de WUR haar honderdjarig bestaan.

Van harte gefeliciteerd met dit eeuwfeest!

De onderzoekers van Wageningen behoren tot de internationale top van hun vakgebied.

Wageningen University & Research is de beste universiteit ter wereld op het vakgebied land- en bosbouw.

Maar ook Hans de Kroon en zijn collega's van de Radboud Universiteit kwamen wereldwijd in het nieuws met hun onderzoek naar het verdwijnen van insecten.

Insecten kunnen lastig zijn, maar hun betekenis als voedsel voor andere dieren en als bestuivers van gewassen is essentieel.

Een wetenschapper die zich ook bezighoudt met hoe wij met de natuur omgaan, is filosoof René ten Bos - eveneens van de Radboud Universiteit.

Na grote namen als Hans Achterhuis, René Gude en Marli Huijer, werd de Gelderse René ten Bos in april benoemd tot Denker des Vaderlands. Twee jaar lang zal Ten Bos tegen meningen in denken en complexe problemen verhelderen. Gelderse wetenschappers hebben Nederland en de wereld veel te bieden.

Misschien moet René ten Bos zich ook maar eens uitspreken over het vliegveld Lelystad.

Wij zijn in Gelderland niet tegen de totstandkoming van dit vliegveld.

Maar het moet wel zorgvuldig gebeuren. De zorgen van de mensen op de Veluwe zijn onze zorgen. Daarom ben ik ook meteen met Josan Meijers naar Den Haag gegaan om verbeteringen te bepleiten.

Ook waren wij aanwezig bij het kamerdebat in december met de nieuwe minister. Zij heeft haar inzet duidelijk gemaakt en aangegeven dat zij een zorgvuldig proces wil om het vertrouwen van de burgers weer terug te winnen.

Als het luchtruim heringedeeld is in 2023, zullen vliegtuigen op voldoende hoogte boven Gelderland moeten vliegen.

Dat is een randvoorwaarde die wij inbrengen.

In het regeerakkoord *Vertrouwen in de toekomst* zegt het kabinet: 'We vinden het belangrijk de kennis over onze gedeelde geschiedenis, waarden en vrijheden te vergroten.'

In de media zagen we dat vooral terug als: kinderen moeten op school het Wilhelmus leren, en het Rijksmuseum bezoeken.

Iedereen moet tenminste eens in zijn leven naar het Rijksmuseum in Amsterdam, maar daar zou een bezoek aan het Openluchtmuseum in Arnhem aan vooraf moeten gaan.

Daar werd in september de Canon van Nederland geopend.

De hele geschiedenis van ons land - van hunebed tot heden - in vijftig vensters. Ook dat hebben wij Nederland te bieden.

Met gemeenten en andere overheden, het bedrijfsleven en het onderwijs werken we samen aan zes Gelderse gebiedsopgaven.

- De Achterhoek richt zich op slimme maakindustrie en een aantrekkelijke woonomgeving;
- De Veluwe werkt aan verbetering van het toeristische aanbod en (digitale) bereikbaarheid;
- Het stedelijk netwerk Arnhem Nijmegen focust op voeding, gezondheid en groene energie; en bruisende binnensteden.

Nijmegen mag zich dit jaar zelfs *Green Capital* noemen, ook een felicitatie waard!

- Food Valley richt zich op voeding, voedseltechniek en de innovatie ervan;
- De Stedendriehoek maakt als Cleantech regio werk van een schone, energieneutrale regio;
- En de Gelderse Corridor wil meer werk halen uit het goederenvervoer langs de A15 en N18, de Betuweroute en de grote rivieren.

Op landelijk niveau zien we navolging van deze manier van werken.

Ik citeer uit het regeerakkoord: 'Om regionale kansen te benutten sluit de Rijksoverheid *deals* met decentrale overheden, waarin de partijen zich verplichten om samen aan nieuwe oplossingen te werken.'

Die regiodeals, die regionale gebiedsopgaven, daar werken wij mee. Ook onze bestuursstijl bieden we Nederland aan.

Dat streven we ook na in onze Omgevingsvisie.

Gelderland was de eerste provincie die in 2014, samen met haar partners, een omgevingsvisie heeft gemaakt.

Voor het eind van 2018 willen we een nieuwe versie van de Omgevingsvisie ontwikkeld hebben.

Dat doen we weer samen met u: gemeenten, waterschappen, ondernemers en inwoners.

Met de aanstaande Omgevingswet is het nu aan de gemeenten om een omgevingsvisie te maken.

Mijn oproep aan u is de opgaven in uw omgeving hierbij leidend te laten zijn.

Ik zie inmiddels goede voorbeelden van samenwerkende gemeenten, die samen één visie willen maken.

Bijvoorbeeld in de Bommelerwaard. Wellicht ook een idee voor de Achterhoek en de Noord-Veluwe.

Beste mensen,

Op 21 maart worden de gemeenteraadsverkiezingen gehouden - een dag na het officiële begin van de lente.

'Een nieuwe lente, een nieuw geluid', dichtte Herman Gorter.

We zullen zien in hoeverre de gemeenteraadsverkiezingen voor een nieuw geluid in Gelderland zullen zorgen.

Ze zijn in ieder geval een feest voor de democratie.

Mede namens Provinciale Staten en het college van Gedeputeerde Staten, wens ik u een gezond en voorspoedig nieuwjaar.

Ik hoop dat 2018 u veel goeds te bieden heeft.